

Dixie chicks gick emot föreställningen om den amerikanska drömmen.

FOTO: TEMPOFESTIVALEN

Håll käften och sjung

Historien om Dixie chicks är berättelsen om USA:s 2000-tal

FILM

Dixie chicks: Shut up and sing

Regi: Barbara Kopple och Cecilia Peck
Medverkande: Natalie Maines, Martie Maguire, Emily Robison med flera.

Året är 2003 och allt går Dixie chicks väg. De har vunnit Grammys, sålt mer skivor än någon annan kvinnlig grupp i historien och är hela countrybranschens sweethearts. Förnygrarna som respekterar sina föregångare. Som sjunger nationalsången på Super bowl, den kanske mest amerikanska arenan av alla.

På våren påbörjas en världsturné. 100 inplanerade konserter ska ta dem runt jorden och tillbaka igen. Men parallellt med det musikaliska segertåget mobiliserar amerikanska trupper för det folkrättsvidriga angreppet mot Irak.

Dixie chicks spelning i London sammanfaller med antikrigsprotesterna, de kanske största massdemonstrationer miljonstaden skådat. Det är i detta sammanhang huvudsångerskan Natalie Maines, mellan två låtar, greppar mikrofonen och spontant yttrar de ord som ska få långtgående konsekvenser för gruppens medlemmar.

– Bara så att ni vet står vi på den goda sidan tillsammans med er. Vi vill inte ha det här kriget, det här våldet. (Paus.) Och vi skäms för att Förenta staternas president kommer från Texas.

Publiken på plats jublar. Högern i hemlandet reagerade helt annorlunda. Countrypubliken, där Dixie chicks hade sina mest trogna lyssnare, är till stora delar en konservativ målgrupp. Flera rikstäckande radionätverk väljer att bojkotta gruppen. Skivförsäljningen stört-dyker.

Vad som sedan följer är en intressant inblick

i det amerikanska åsiktsmaskineriet och hur det manifesterar sig på olika samhällsnivåer. Dixie chicks blir massmedialt misshandlade och får utstå en mångfald av idiotförklaringar, inte sällan med sexistiska förtecken, långt grövre än det yttrande som startade kontroversen.

Men att angripa en president på väg att leda nationen ut i krig och att angripa en grupp kvinnor som kritiserat densamme är två olika saker i ett Amerika präglad av posttraumatisk terrorstress. Sålunda blir Dixie chicks intellektuellt omyndigförklarade, medan ärkekonservere talkshowvärderna Bill O'Reilly applåderas då han hänvisar till gruppens medlemmar som "ytliga, korkade kvinnor som förtjänar att örfilas runt".

Trots den massiva opinionen på hemmaplan, de förlorade biljettintäkterna och det mordhotet den genererar, bestämmer sig Dixie chicks för att fullfölja den nordamerikanska delen av sin världsturné. Dokumentärfilmsälskare bör vara tacksamma över beslutet, för att följa konserterna är fascinerande på gränsen till det surrealistiska.

Inne på arenorna viftar fans med plakat där det står att "yttrandefrihet rockar". Utanför väntar upprörda patrioter. Som den obetalbare unge södersonen som väntande utanför en konsert i South Carolina osammanhängande, men på fullaste allvar, förklarar att den som lyssnar på Dixie chicks stöder kommunism. Eller som den något mer välartikulerade mannen som i Tennessee stolt visar upp den egentillverkade skylt som uppmanar bandet att flytta till Frankrike.

Dixie chicks är inga hjältinnor. De publicerar en officiell ursäkt, förklarar sig själva i tv och kämpar för att behålla sina lukrativa reklamkontrakt. Men kanske är det just för att

gruppen är en kommersiell sådan, i grunden en produkt, som mönstret framträder så tydligt.

Just för att de kunde ha agerat som skyltdockor för det amerikanska drömsamhälle som aldrig egentligen existerat blir förbrytelsen så mycket större när de gifta, blonda, småbarnsmödrarna i Dixie chicks bryter den tysta överenskommelsen och agerar som politiska subjekt. Och osökt går tankarna till *The terror dream*, vari Susan Faludi beskriver en nation där styrka blivit synonymt med manlighet. Där illusionen om mannen som beskyddaren kräver att kvinnan spelar sin roll som skyddsbehövande.

– Det var tvunget att vara en grupp som verkade vara helylleamerikanska tjejer. Det var perfekt. Det var tvunget att vara den osannolika rösten, från vad som verkar vara Amerikas konservativa hjärta, säger bandmedlemmen Martie Maguire om hatkampanjen mot gruppen.

Dixie chicks drog sig undan offentligheten, undan kontroverserna. De skriver och spelar in ett nytt album, fullt av referenser till vad de varit med om. När nya skivan kommer 2006 har opinionen vänt och kriget i Irak alltmer börjat likna ett nytt Vietnam. Och återigen – utan att spelas på radio – toppar gruppen listorna.

Det är en revansch, och ett tacksamt avslut på en film. Men också ett avslut som möjliggörs genom att konflikten i Irak dagligen skördar dödsoffer.

Terroristattackerna den 11 september inledde Förenta staternas decennium. Ett skamfilat uttåg ur i Irak kommer sannolikt att avsluta detsamma. Historien om Dixie chicks är till stor del berättelsen om USA:s 2000-tal.

Ivar Andersen
ivar@fria.nu

Dixie chicks: Shut up and sing visas på Tempofestivalen i dag kl 17.05 (Victoria).

En låt gör inte ett album

MUSIK

The Definite Form

Artist: The Second Band
Bolag: Orange Grammofon

Fram till föreliggande albumdebut består The Second Bands alster av ett flertal ep-skivor, och örebroarna tycks ivriga att utnyttja det nya formatet, för *The definite form* känns verkligen lång, vad det nu kan bero på. Kanske på att skivan vid några första lyssningar ger ett anonymt intryck; en kompakt musikmassa som inte når längre än inunder första hudlagret.

Med tiden visar sig somliga låtar besitta viss karaktär, melodierna är trevliga och enerverande på samma gång och sätter sig i minnet. Folktonsfärgade *The urgency of now*, där blåset kommer till sin rätt, är ett av de mest lyckade spåren, tillsammans med den lätt svävande *The memories from 2002* (det här seklet ter sig verkligen andefattigt visuellt, men det må vara hänt). *The piano machine* har å andra sidan en inledning som är jobbigt förnumstig och *The future*, som först känns lovande 60-talssvängig, blir i längden överdrivet glättig.

Vid sidan av det poppiga finns låtar som *The wedding speech* som mer drar åt det dramatiska och arrangemangen har fina detaljer, men är lite fyrkantiga.

Helhetsintrycket är alltjämt en skiva som saknar särprägel, och som inte riktigt engagerar. The Second Band är varken tillräckligt sofistikerade eller tillräckligt skitiga för att det ska falla mig i smaken. En bra låt räcker förstås alltid långt, men en låt gör inte ett album.

Katarina Andersson

Elektroniska problem

MUSIK

Overstaying the Welcome

Artist: TIAC
Bolag: Hybris/Border

Elektroniskt, dansant och laptop-baserat. Tre egenskaper beskriver väl 2000-talets dominerande musikstil electropopen. The Tough Alliance, Firefox AK, Pacific, The Embassy och nu senast TIAC, för att nämna några, har inriktat sig på genren och skapat sin egen musik baserad mest på data-ljud. Överflöd är ett missbrukat ord men beskriver ändå bäst expansionen av den svenska electropopen. Den lever och frodas som man säger, fast knappast utan problem.

När alla vill och gör snarlika saker blir chansen att hävda sig liten. För att komma någon vart måste man stå ut. The Tough Alliance och The Embassy lyckas. Pacific lyckas. Men inte TIAC. Snarare skriker musiken efter originalitet. Femmannatruppen TIAC låter som vilken annan electrogrupp som helst, bara något sämre. The Embassy och The Tough Alliance är uppenbara referenser, men de lyckas inte ens komma nära. Intetsägande melodier, kalla synthslingor och noll driv.

Bäst fungerar de instrumentala låtarna där vi slipper höra Fredrik Åslunds gnälliga och allt annat än rena röst. *You stand on your own* är för övrigt bästa låten på plattan. Men TIAC lyckas inte nå upp till det mottot.

Petter Stjernstedt